Mro. Salvatore Mallia

(21.09.1872 – 26.03.1937)

tagħrif miġbur minn John Gafà

Għal darba oħra sejjer nikteb dwar wieħed mis-sbatax-il surmast li kellha l-Banda San Filep matul iż-żminijiet. Dan hu s-surmast Salvatore Mallia, li għal tliet darbiet idderieġa lil omm il-baned Maltin u Għawdxin. Dan is-surmast ħa l-bakketta f'idejh mill-1893 sal-1899, mill-1903 sal-1904 kif ukoll fis-sena 1921.

Salvatore, Peter Carmel Mallia, twieled fir-raħal pittoresk tas-Siġġiewi nhar is-Sibt 21 ta' Settembru 1872, minn Nikola Mallia u Rosa nèe Scicluna, fejn ġie mgħammed l-għada l-Ħadd fil-knisja parrokkjali. Huwa kellhu ħuh ieħor, Pietru, li għamel isem fil-qasam arkitettoniku, filwaqt li Salvatore għamel isem fil-qasam mużikali.

Fil-fatt, minn tfulitu Salvatore diġà kellu ġibda qawwija lejn il-mużika. Iżda meta huwa wera lill-ġenituri tiegħu x-xewqa sabiex jistudja din l-arti, dawn ma qablux miegħu. Għalhekk tgħallem is-sengħa ta' skarpan.

Salvatore ma qatax qalbu u wera x-xewqa li jitgħallem il-mużika lil nanntu Evanġelista li kienet mill-Gudja. Għalkemm l-ġenituri ta' Mallia baqgħu m'aċċettawx, nanntu xorta waħda qabbditu t-triq biex jistudja l-mużika. Wara ftit taż-żmien hija xtratlu wkoll klarinett bil-moħbi tal-ġenituri.

Dan it-tfajjel kien imur jistudja l-mużika u jdoqq il-klarinett f'waħda mill-għelieqi tal-familja sabiex ma jurix lill-ġenituri tiegħu dak li għamlet miegħu nanntu. Salvatore kellu wkoll id-delizzju tal-kaċċa.

Nhar il-Ħadd 19 ta' April 1891 iż-żagħżugħ Salvatore ngħaqad fis-sagrament taż-żwieġ mas-Sinjorina Marianna nèe Aquilina. Huma kellhom ħames ulied: Ġużeppa, Karmenu, Nikola, Nazzareno u Emmanuele.

Iż-żagħżugħ Salvatore kien ħalla s-sengħa ta' skarpan u nhar is-Sibt 2 ta' Lulju 1892 ngaġġa bġala *gunner* mar-riġment tar-Royal Malta Artillery (RMA). Kien il-Ġimgħa 6 ta' Lulju ta' sentjen wara meta Mallia daħal fil-banda ta' l-istess riġment bl-istrument *euphonium*. Nhar il-Ġimgħa 6 ta' Diċembru tas-sena 1904 is-surmast Mallia ngħata promozzjoni ta' *Regimental Band Corporal*. Imbagħad fis-sena 1911 huwa ġie ddekorat bil-midalja ta' żmien twil li kien ilu fis-servizz kif ukoll kondotta tajba. Fis-sena 1914, Mro. Salvatore Mallia pparteċipa fil-kampanja militari *Expeditionary Force Malta* ta' l-Ewwel Gwerra Dinjija.

Fir-riġment, Mallia kien meqjus bħala bniedem ta' servizz, dixxiplina u onestà.

Dawn il-karatteristiċi pożittivi ġegħluh ikun maħbub minn kulħadd, tant li għenuh sabiex jilħaq *Band Sergeant* nhar il-Ħadd 28 ta' Novembru 1920, fejn issokkta jissaħħaħ u jispeċjalizza fl-arti mużikali. Bil-kapaċità li wera f'dan il-qasam mużikali, is-Surgent Mro. Salvatore Mallia ġie fdat bid-direzzjoni ta' l-istess banda tar-riġment, fl-assenza minn Malta tas-Surmast Direttur ta' din il-banda. Wara servizz leali ta' tletin sena lejn il-Kuruna Ingliża u art twelidu Mro. Mallia temm il-ħidma tiegħu minn mar-riġment nhar is-Sibt 1 ta' Lulju 1922.

Dan is-surmast hekk bravu, barra milli kien ta' widna tajba kien ukoll direttur kapaċi u kkompona ħafna mużika fosthom: intermezzi, preludji, opri, sinfoniji u marċi kemm trijonfali kif ukoll funebri. L-abilità tas-Surmast Mallia fl-arti mużikali għamlitu kompożitur u traskittur mill-aħjar li kien hawn fil-Gżejjer Maltin. Uħud mix-xogħlijiet tiegħu għadhom isebbħu l-Arkivju tas-Soċjetà Mużikali San Filep sal-ġurnata ta' llum.

Fost l-aqwa xogħlijiet li kkompona Mro. Salvatore Mallia nsibu:

Isem tas-Silta Mużikali	Tip ta' Xogħol Mużikali
Preludju Sinfoniku	Preludju Sinfoniku
One Day Rest	Marcia Sinfonica
England Forever	Marcia Sinfonica
Ideale	Intermezzo
The Dawn	Scherzo
Giorno di Festa	Marcia Sinfonica
Orfeo	Marcia

Arranġamenti Mużikali ta' l-istess Surmast jinkludu:

Isem tas-Silta Mużikali	Tip ta' Xogħol Mużikali	Kompożitur
Cavalleria Rusticana	Grand Selection	Pietro Mascagni
Rigoletto	Grand Selection	Giuseppe Verdi
Andrea Chenier	Fantasia	Umberto Giordano
La Favorita	Selection	Gaetano Donizetti
Egmont	Overture	Ludwig van Beethoven
Der Freischutz	Overture	Carl Maria von Weber
Lohengrin	Fantasia	Richard Wagner
William Tell	Overture	Gioachino Rossini
Symphony N°. 5	Andante	Ludwig van Beethoven
Carmen	Selection	George Bizet
Eroica	Overture	Girardon
Madam Butterfly	Selection	Giacomo Puccini
Othello	Atto Quarto	Giuseppe Verdi
La Walley	Gran Fantasia	Alfredo Catalani
Hungarian Rhapsody N°. 2	— —	Franz Liszt

Mro. Salvatore Mallia serva bħala Surmast Direttur ta' dawn il-Baned Maltin:

Isem tal-Banda	Lokalità
Duke of Connaught	Birkirkara
La Vilhena	Il-Furjana
San Gaetano	Il-Ħamrun
L'Isle Adam	Ir-Rabat
San Nikola	Is-Siġġiewi
Queen Victoria	Iż-Żurrieq
L'Unione	Ħal Luqa
Pinto	Ħal Qormi
San Filep	Ħaż-Żebbuġ
Filarmonica Nazionale La Vallette	Valletta (Assistant Surmast)

Wara għomor ta' 65 sena, il-Mulej għoġbu jsejjaħ lil Mro. Salvatore Mallia b'mewta ħesrem nhar il-Ġimgħa l-Kbira fis-26 ta' Marzu tas-sena 1937. Din ġrat għall-ħabta ta' l-erbgħa u kwart ta' fil-għodu fir-residenza tiegħu 30, Triq San Ġakbu s-Siġġiewi.

Kellha tkun biss il-mewt li firditna minn dan il-maħbub surmast. Fil-funeral tiegħu, li sar l-għada s-Sibt, il-Baned San Nikola, L'Isle Adam u L-Unjoni, magħquda f'banda waħda, daqqew marċi funebri mat-toroq tas-Siġġiewi.

Għaqdiet Mużikali oħra minn kull lokalità ta' Malta kif ukoll mill-banda reġimentali tal-RMA kienu rappreżentati permezz ta' 36 standard. Bosta kuruni tal-ward akkumpanjaw ukoll it-tebut tal-mejjet Surmast u l-isbaħ kuruna kienet dik li ngħatat minn wieħed tallab mill-Belt Valletta, li miegħu Mallia kien ferm karitattiv. Id-difna tiegħu saret fil-knisja parrokkjali tas-Siġġiewi. Il-mewt ta' dan il-mibki Surmast nħasset minn kulħadd, iżda bla dubju mill-għażiża martu Marianna, tant li mietet ħamest ijiem warajh.

Nixtieq nirringrazzja lis-Sur F.X. Bezzina kif ukoll lis-Sur Nenu Aqulina tal-materjal siewi li pprovdewli sabiex inkun nista' nikteb din l-istorja dettaljata.

TAGĦLIM TAL-MUŻIKA FIL-KAŻIN BANDA SAN NIKOLA

Dawk it-tfal li jixtiequ jitgħallmu strument tal-banda huma mħeġġa sabiex japplikaw għal-lezzjonijiet tal-mużika.

Il-każin joffri dawn il-lezzjonijiet ***MINGĦAJR ĦLAS* darbtejn fil-ġimgħa.**